

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

«Παιδαγωγική της Ένταξης και της Συμπερίληψης» (EDU655)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΑΝ. ΛΕΜΕΣΟΥ) & ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ (ΠΑΝ. ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ)		
ΤΜΗΜΑ	ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EDU 655	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παιδαγωγική της Ένταξης και της Συμπερίληψης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		3	10
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://moodle.uol.ac.cy/login/index.php		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

Σκοπός του μαθήματος είναι να εστιάσει στην ανάπτυξη και την προώθηση ενός εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, που υποστηρίζει την ένταξη και τη συμπερίληψη των μαθητών, ανεξαρτήτως των διαφορών τους, στο σχολικό πλαίσιο. Μέσω της μελέτης θεωρητικών προσεγγίσεων, ερευνητικών ευρημάτων και καλών πρακτικών που εφαρμόζονται, αλλά και με τον σχεδιασμό μαθησιακών ενοτήτων, οι φοιτητές θα κατανοήσουν τις διαφορετικές προκλήσεις και ανάγκες των μαθητών με αναπηρία και θα προάγουν τη δημιουργία περιβαλλόντων που προωθούν την εκπαιδευτική ισότητα.

Συγκεκριμένα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα έχουν αποκτήσει βασικές και επαρκείς γνώσεις σχετικά με:

- τις αρχές και τους στόχους της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για τη δημιουργία ενός προσβάσιμου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος για όλους τους μαθητές.
- τις διαφορετικές κατηγορίες αναπηριών και τις ιδιαίτερες ανάγκες που σχετίζονται με αυτές.
- το σχεδιασμό και την εφαρμογή εξατομικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- τη χρήση διαφοροποιημένων διδακτικών μεθόδων και στρατηγικών, όπως η συνεργατική μάθηση και η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, για την ενίσχυση της συμμετοχής των μαθητών.
- την ανάπτυξη θετικής στάσης και ενσυναίσθησης απέναντι στη διαφορετικότητα, ενισχύοντας τη συμπερίληψη και την αποδοχή των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- τις σύγχρονες προσεγγίσεις και μεθοδολογίες συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και τις βέλτιστες πρακτικές που ενισχύουν τη συμμετοχή όλων των μαθητών στην τάξη.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Το μάθημα αποσκοπεί στα εξής:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ - ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Παιδαγωγικές θεωρίες και μοντέλα ένταξης

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει εκτενής αναφορά τόσο στις θεωρίες μάθησης όσο και στα μοντέλα θεώρησης της αναπηρίας. Οι θεωρίες μάθησης χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν οι συμπεριφοριστικές ή συνειρμικές θεωρίες. Στη δεύτερη ανήκουν οι γνωστικές ή διάμεσες θεωρίες και η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει τις κοινωνιογνωστικές θεωρίες, καθώς και αυτές της προγραμματικής δράσης.

2. Μαθησιακές δυσκολίες

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει εκτενής αναφορά στον ορισμό, στα κριτήρια διάγνωσης, στον επιπολασμό εμφάνισης στο γενικό πληθυσμό καθώς και στα χαρακτηριστικά των Μαθησιακών Δυσκολιών. Επιπρόσθετα, θα γίνει μνεία στα κυριότερα χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τις Μαθησιακές Δυσκολίες ενώ θα παρατεθούν και θα αναλυθούν οι κυριότερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών και των μαθητριών που τις παρουσιάζουν.

3. Διαταραχές αυτιστικού φάσματος

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει εκτενής αναφορά στον ορισμό, στα κριτήρια διάγνωσης, στον επιπολασμό εμφάνισης στο γενικό πληθυσμό καθώς και στα χαρακτηριστικά των Διαταραχών Αυτιστικού Φάσματος. Επιπρόσθετα, θα γίνει μνεία στα κυριότερα χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη διαταραχή και θα παρατεθούν και θα αναλυθούν οι κυριότερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών και των μαθητριών με Αυτισμό.

4. ΔΕΠ-Υ

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει εκτενής αναφορά στον ορισμό, στα κριτήρια διάγνωσης, στον επιπολασμό εμφάνισης στο γενικό πληθυσμό καθώς και στα χαρακτηριστικά της ΔΕΠ-Υ. Επιπρόσθετα, θα γίνει μνεία στα κυριότερα χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη διαταραχή και θα παρατεθούν και θα αναλυθούν οι κυριότερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών και των μαθητριών με ΔΕΠ-Υ.

5. Νοητική αναπηρία.

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει εκτενής αναφορά στον ορισμό, στα κριτήρια διάγνωσης, στον επιπολασμό εμφάνισης στο γενικό πληθυσμό καθώς και στα χαρακτηριστικά της νοητικής αναπηρίας. Επιπρόσθετα, θα γίνει μνεία στα κυριότερα σύνδρομα που σχετίζονται με τη νοητική αναπηρία και θα αναλυθούν οι κυριότερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών και των μαθητριών με νοητική αναπηρία.

6. Αισθητηριακές αναπηρίες: Οπτική και ακουστική αναπηρία και Κινητικές αναπηρίες.

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει εκτενής αναφορά στον ορισμό, στα κριτήρια διάγνωσης, στον επιπολασμό εμφάνισης στο γενικό πληθυσμό καθώς και στα χαρακτηριστικά των αισθητηριακών και κινητικών αναπηριών. Επιπρόσθετα, θα γίνει μνεία στα κυριότερα χαρακτηριστικά που επιδεικνύουν οι μαθητές και οι μαθήτριες με αισθητηριακές και κινητικές αναπηρίες και θα αναλυθούν οι κυριότερες εκπαιδευτικές ανάγκες τους.

7. Χαρισματικά παιδιά.

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει εκτενής αναφορά στον ορισμό, στα κριτήρια διάγνωσης, στον επιπολασμό εμφάνισης στο γενικό πληθυσμό καθώς και στα χαρακτηριστικά της χαρισματικότητας. Επιπρόσθετα, θα γίνει μνεία στα κυριότερα χαρακτηριστικά που επιδεικνύουν οι χαρισματικοί μαθητές και μαθήτριες και θα αναλυθούν οι κυριότερες εκπαιδευτικές ανάγκες τους.

8. Συμπεριληπτική εκπαίδευση: διδακτικές προσεγγίσεις και στρατηγικές.

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει εκτενής αναφορά στον ορισμό, στα κυριότερα χαρακτηριστικά αλλά και στις στρατηγικές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και θα αναλυθούν τα κυριότερα οφέλη αλλά και οι προκλήσεις που αναδύονται από την εφαρμογή της στη διδακτική πράξη.

9. Διαφοροποιημένη παιδαγωγική και διδασκαλία.

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει εκτενής αναφορά στον ορισμό, στα κυριότερα χαρακτηριστικά αλλά και στις στρατηγικές εφαρμογής της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και θα αναλυθούν τα κυριότερα οφέλη αλλά και οι προκλήσεις που αναδύονται από την εφαρμογή της στη διδακτική πράξη.

10. Αξιολόγηση στην Ειδική Αγωγή.

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει εκτενής αναφορά στον ορισμό και στα κυριότερα χαρακτηριστικά της εσωτερικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας και θα παρατεθούν και θα αναλυθούν τα κυριότερα οφέλη αλλά και οι προκλήσεις που ανακύπτουν από την εφαρμογή της στη διδακτική πράξη.

11. Διεπιστημονική προσέγγιση στην παιδαγωγική της ένταξης.

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει εκτενής αναφορά στην αξία της διεπιστημονικής προσέγγισης στην παιδαγωγική της ένταξης και θα παρατεθούν και θα αναλυθούν τα κυριότερα οφέλη αλλά και οι προκλήσεις που αναδύονται από την εφαρμογή της στη διδακτική πράξη.

12. Συνεργασία και επικοινωνία μεταξύ γονέων, εκπαιδευτικών και ειδικών.

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει εκτενής αναφορά στη συνεργασία και την επικοινωνία μεταξύ γονέων, εκπαιδευτικών και ειδικών ενώ θα παρατεθούν και θα αναλυθούν τα κυριότερα οφέλη αλλά και οι προκλήσεις που αναδύονται από την εφαρμογή τους στη διδακτική πράξη.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Οι ΤΠΕ και η χρήση τους στην εκπαίδευση αποτελούν το αντικείμενο του μαθήματος και συνεπώς χρησιμοποιούνται εκτεταμένα στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	13
	Διαδραστική Διδασκαλία	13
	Μελέτη & Ανάλυση Βιβλιογραφίας	26
	Εκπόνηση Μελέτης	26
	Συγγραφή Εργασίας	36
	Αυτοτελής Μελέτη	47
	Σύνολο Μαθήματος	200
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Εβδομαδιαίες διαδραστικές δραστηριότητες (20% συνολικά): Σε εβδομαδιαία βάση, οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να αλληλεπιδρούν με τον καθηγητή, άλλους φοιτητές ή/και άλλους σχετικούς φορείς για την ολοκλήρωση ορισμένων δραστηριοτήτων. Οι δραστηριότητες αυτές αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του μαθήματος και βοηθούν τον φοιτητή να κατανοήσει και να αφομοιώσει την ύλη της κάθε εβδομάδας. Ο καθηγητής θα επιλέξει πριν από την έναρξη του μαθήματος 10 διαδραστικές δραστηριότητες που θα προσμετρηθούν στον τελικό βαθμό του μαθήματος, η κάθε μία με 2% του βαθμού. Οι υπόλοιπες διαδραστικές δραστηριότητες θα είναι διαθέσιμες στους μαθητές για να τις ολοκληρώσουν (αλλά δεν θα συνεισφέρουν στον τελικό βαθμό τους), για να διευκολύνουν την αυτοαξιολόγηση και να βοηθήσουν την εις βάθος μάθηση. Ατομική ή/και συνεργατική εργασία (30%): Ο διδάσκων θα αναθέσει στους φοιτητές ατομική ή/και συνεργατική εργασία και θα αξιολογηθεί σύμφωνα με τη ρουμπρίκα της εργασίας. Τελική εξέταση (50%): Η τελική εξέταση θα αξιολογήσει την κατανόηση των μαθησιακών στόχων που έχουν τεθεί για το μάθημα και την ικανότητα φοιτητών να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους σε πραγματικά σενάρια στον τομέα της Ειδικής Αγωγής και των Νέων Τεχνολογιών.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Rix, J, Sheehy, K, Fletcher-Campbell, F, Crisp, M, & Harper, A. (2013). Exploring provision for children identified with special educational needs: an international review of policy and practice. *European Journal of Special Needs Education*, 28(4): 375-391.

Thomaidis, L., Mavroeidi, N., Richardson, C., Choleva, A., Damianos, G., Bolias, K., Tsolia, M. (2020). Autism Spectrum Disorders in Greece: Nationwide Prevalence in 10–11-Year-Old Children and Regional Disparities. *Journal of Clinical Medicine*. 9, 2163.

Μητροπούλου, Β., & Στογιαννίδης, Α. (2015). Θεωρίες μάθησης και αγωγής. Ostrakon Publishing p.c.

Παπαδάτος, Ι., & Χάσκου, Σ. (2017). *Δημιουργικότητα και Ευφυΐα. Εκπαίδευση Χαρισματικών ατόμων στην Ελλάδα* (σσ. 1586-1588). Αθήνα: ΕΚΠΑ

Στασινός, Δ. (2016). *Η ειδική εκπαίδευση 2027 plus: Για μια Συμπεριληπτική ή Ολική Εκπαίδευση στο Νέο-ψηφιακό Σχολείο με Ψηφιακούς Πρωταθλητές*. Αθήνα: Παπαζήση.

Τσιμπιδάκη, Α. (2016). Επικοινωνία γονέων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες και εργαζομένων στην ειδική αγωγή. *Παιδαγωγικά Ρεύματα στο Αιγαίο*, 9-10, 77-89.

Χρηστάκης, Κ. Γ. (2012). *Η εκπαίδευση των παιδιών με δυσκολίες: Εισαγωγή στην ειδική αγωγή / τόμος Α, Β'.* Αθήνα : Διάδραση/ Ατραπός

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Journal of Computer Assisted Learning (JCAL) – Wiley.

Journal of Disability Policy Studies

Disability & Society

Canadian Journal of Disability Studies

International Journal of Disability, Development and Education

Scandinavian Journal of Disability Research